

I

No són frivolitats

Tothom sap que no es pot servir dos senyors. El bisbe de Lleida suposo que ho va recordar en presentar la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials a Lleida, el dia 31 de maig del 2011, amb què l'Església vol promoure l'evangelització en l'era digital. Monsenyor Joan Piris també va parlar del que li succeeix a ell en relació amb el conflicte amb el bisbat de Barbastre-Montsó que ja fa uns quinze anys, pel cap baix, que s'arrossega i que no sembla pas que estigui a les acaballes. En aquell context va confessar el següent: "Al final, m'ha convertit fora de Catalunya en el lladre oficial i a Catalunya en el traïdor oficial."¹

Encetem nosaltres la nostra feina, que doctors té l'Església catòlica per resoldre, bé o malament, els seus conflictes que sovint ella s'inventa arrossegada per interessos que jo goso titllar de bastards, com és el cas desgraciat de la destrucció antidemocràtica i il·legítima (malgrat que sigui legal d'acord tant amb el concordat franquista del 1953 com amb el del 1979) de la diòcesi lleidatana. Cal recordar que aquesta destrucció del bisbat multiseular de Lleida ha estat imposada pel Vaticà, però sol·licitada per sectors anticatalans espanyols, a finals del segle XX, i que és origen i causa no sols del contenciós enverinat

1. Diari Segre i diari La Mañana (1 de juny del 2011).

del Museu de Lleida sinó també de la major part del reguitzell de conflictes de tota mena, entre els quals alguns de molt greus, que actualment enfronta Aragó contra Catalunya.

Per tal de no enganyar el lector que es podria pensar que tot plegat es tracta de frivolitats, com he sentit a Barcelona i en boca de personalitats rellevants que fan broma tot assegurant "quines ganes d'embolicar la troca, si solament es tracta de quatre sants arreplegats del terra pel creador del Museu de Lleida, el bisbe Meseguer!", em capbussaré immediatament en el terme genocidi que, segons el meu criteri, significa l'extermini, o l'intent d'extermini, sistemàtic de les persones o dels valors propis d'un grup humà, nacional, religiós, cultural o lingüístic, per a la qual definició em baso en com va qualificar el genocidi la Convenció per a la Prevenció i la Repressió del Crim de Genocidi, declaració que fou adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 9 de desembre del 1948.

Encara goso anar més lluny: a beure a la font primera, a l'eminent jurista polonès creador del terme el 1944, professor de dret internacional de Yale, Raphael Lemkin, que al capítol IX del seu llibre sobre l'ocupació d'Europa per l'Alemanya nazi i genocida, aliada i inspiradora de l'Espanya franquista junt amb l'Església catòlica, el titula precisament així: Genocidi.

Paga la pena copiar-ne un tros: "Genocidi és la destrucció d'una nació o d'un grup nacional... (Però) genocidi no significa necessàriament la destrucció immediata d'una nació, llevat de quan s'han realitzat assassinats en massa, de pràcticament tots els membres de la nació. El que es proposa descriure amb el

terme genocidi és un pla d'accions, coordinat amb la finalitat de destruir els fonaments essencials de la vida dels grups nacionals, per tal d'eliminar aquests grups. Els objectius de tals plans serien la desintegració de les institucions polítiques i socials, de la cultura, de la llengua, dels sentiments nacionals...; i la destrucció de la seguretat personal, de la llibertat, de la dignitat... El genocidi està dirigit contra el grup nacional com a entitat i les accions que arrossega són dutes a terme contra individus, no per les seves qualitats o defectes personals, sinó pel fet de pertànyer al grup nacional.”²

Per fugir una mica d'abstraccions impersonals i començar a tocar més de peus a terra, es pot consultar l'article de l'historiador Antonio Elorza en què afirma sense embuts que “La qualificació de genocidi per a la repressió franquista «está bien ganada».³ Elorza es basa en la “doctrina Nuremberg” per afirmar que el règim del nacionalcatolicisme de la dictadura franquista és culpable del delictes de genocidi concebut pel jurista polonès Raphael Lemkin, incorporat en el dret internacional en 1948 després dels judicis de Nuremberg.

El terme genocidi, la gent “com cal”, la que va de políticament correcta encara que sovint es vanti del contrari, procura no emprar-lo mai en tots els seus continguts semàntics. O fer-ho solament d'esquitllentes, o referit a les accions o omissions realitzades fora de les fronteres de l'Estat en què elles viuen tan plàcidament que fa goig veure-les.

Goso posar un exemple ben il·lustratiu de l'anterior i que no té res de “religiosament correcte”, ans al

2.Raphael LEMKIN, Axis Rule in Occupied Europe, Washington D. C., Carnegie Endowment for World Peace, 1944. Sap greu que no hi hagi una traducció catalana d'un llibre que hauria de ser de capçalera en els despatxos dels nostres polítics, periodistes, polítics, etc.

3.Diari El País (23 de setembre del 2008).

contrari. Reculem una mica en el temps. Traslladem-nos a finals del segle XX. Hi va haver molta gent de la Franja de Ponent i de comarques de Lleida que volien anar a la nunciatura de Madrid per protestar civilitzadament contra la destrucció programada del bisbat de Lleida mitjançant la mutilació de més de cent parròquies de la Franja de Ponent habitades sobretot per catalanoparlants, feta sense cap mena de consulta democràtica ni de respecte a la història multiseular, ni a la cultura, ni a la llengua dels seus habitants, ni tampoc als interessos pastorals dels seus diocesans com ha denunciat l'historiador i sacerdot Antoni Pladevall; però monsenyor Ramon Malla, un bisbe que havia heretat la mentalitat del seu antecessor Aurelio del Pino Gómez, ho va desautoritzar, o va maniobrar sigil·losament per evitar-ho, per comptes de donar-li suport com era la seva obligació per la seva condició de pastor.

Aquest prelat va ser imposat, en caure l'Aurelio del Pino, l'any 1967, a la martiritzada diòcesi de Lleida evidentment pel franquisme i, si el jutgem pel seu comportament, era un bisbe franquista de soca-rel que pel que sembla no tenia capacitat o voluntat suficient per saber què volia dir genocidi malgrat que ja fes més de vint anys que Lemkin hagués definit el terme. Monsenyor Malla ho va demostrar en declarar, segurament sense ni adonar-se del que deia: «Jo mai no he acceptat que a les parròquies de la Franja es fes cap acte en català.»

Genial. Perquè les paraules del bisbe cal interpretar-les en el context del nacionalcatolicisme franquista en què la voluntat de qualsevol sucesor de los apóstoles era dogma de fe... i si algú se n'oblidava, aviat arribava la Policia o la Guàrdia Civil per recordar-li-ho "con las armas reglamentarias".

Si pel que sembla monsenyor Ramon Malla no es va assabentar de les sentències del tribunal de Nuremberg ni de les convencions contra el genocidi en què van ser condemnats els aliats i amics de Franco, aquell dictador totalitari rebut sota pal·li a les esglésies i que el va posar a ell com a bisbe de Lleida, en canvi sí que li havia fet efecte el que va aprendre quan era un adolescent a Salamanca, al seminari on tenia un company que li deia que, com a bon seminarista espanyol, ell desitjava lluitar contra Catalunya com ha contat, molt divertit, el mateix bisbe emèrit en una conversa televisiva amb el professor Varela. El que és ben clar és que qui perd la llengua perd orígens i va pel món com una mena de zombie i es deixa arrossegar, com diuen els sociolingüistes, per "l'autoodi".

Quan l'acusació per la via penal contra uns catalans de pro feta pel president d'Aragó estava més viva perquè el govern d'Aragó presentava denúncies contra el conseller de Cultura i contra l'alcalde, el bisbe, el president de la Diputació i el president del Consell Comarcal del Segrià, de Lleida, que formen el Consorci del Museu de Lleida, el senyor Josep Abad, membre de la Plataforma per la Llengua, va posar la mà dins la nafra en denunciar el genocidi lingüístic i cultural que s'està cometent a la Franja de Ponent.

El senyor Josep Abad ho va dir sense pèls a la llengua, perquè el president que el centralisme espanyol ha fet possible a la Franja s'adoni de "la continuació del genocidi cultural i lingüístic que la DGA (el Govern aragonès) amb col·laboració del Govern espanyol, perpetra a la Franja de Ponent".⁴

4.Segre (22 de febrer del 2009).

Un genocidi en què col·labora, per activa i per passiva, l'Església, com ja hem vist que reconeixia, amb gran tranquil·litat, el bisbe, posat pel dictador Franco i per l'Església, Ramon Malla, un personatge que també ha jugat un paper ben galdós en el desgraciat cas de la destrucció del bisbat lleidatà i del reiterat intent d'espoliació de cent tretze peces d'art del Museu de Lleida. En aquest sentit, tampoc no ha de sobtar gaire que el monsenyor no estigués preocupat per la definició de genocidi quan aquest fa referència a la destrucció (que en aquest cas seria destrucció del conjunt, de la col·lecció com a tal) d'objectes artístics o històrics que formen part del patrimoni d'un grup nacional que és objecte de genocidi.

Al futur bisbe Malla, ni a Salamanca ni enlloc li van explicar que el català és la llengua natural i pròpia de molts pobles de la Franja de Ponent i que un pastor cristià té l'obligació d'utilitzar-la habitualment en els actes litúrgics, sermons, etc., i si confessa que l'ha prohibit, presumptament pot ser acusat de col·laborar en el genocidi que el nacionalcatolicisme franquista realitza, una culpabilitat, la de l'Església en general, que cal fer extensiva a la seva responsabilitat davant la història per haver format part del règim totalitari de la dictadura franquista durant dècades i, per tant, i en major o menor grau, del genocidi que ha caigut damunt la majoria de persones, sobretot les de llengua i cultura catalanes, de la Franja de Ponent.

Cal recordar també allò que va denunciar Josep Benet i Morell⁵ que feia el franquisme respecte a

5. Josep BENET I MORELL, Catalunya sota el règim franquista (Informe sobre la persecució de la llengua i la cultura de Catalunya pel règim del general Franco), 1a part, París, Edicions Catalanes de París, 1973.

Catalunya, una denúncia que el senador més votat durant la primera legislatura de la transició va continuar fent com a advocat i historiador amb actes i escrits dedicats a demostrar quina era la naturalesa de l'agressió genocida soferta per Catalunya per culpa d'un règim que mereix diferents qualificatius, entre ells el més escaient és el de dictadura aliada i col·laboradora directa del monstruós genocida nazi i, per tant, genocida també el franquisme.